

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW**

DIH-023-52(4)/15/AgŁ

Warszawa, 16 września 2015 r.

DECYZJA DIH-1/61/2015

Na podstawie art. 138 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013 r. poz. 267 z późn. zm.), art. 1 ust. 3, art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o Inspekcji Handlowej (Dz. U. z 2014 r. poz. 148 z późn. zm.), art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 678), Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – po rozpatrzeniu odwołania przedsiębiorcy Waldemara Gumińskiego, prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Gumiński Waldemar w Marianowie Kołackim, od decyzji Łódzkiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej w Łodzi z 19 czerwca 2015 r. nr 57/KJ-ŻG/2015 (nr akt sprawy: ŻG.8361.2.2015), którą ww. przedsiębiorcy wymierzono karę pieniężną w wysokości 877 zł (słownie: osiemset siedemdziesiąt siedem złotych), z tytułu wprowadzenia do obrotu nieodpowiadających jakości handlowej siedmiu partii mrożonych produktów rybołówstwa oferowanych bez opakowań o łącznej wartości 584,90 zł – utrzymuje w mocy zaskarżoną decyzję.

UZASADNIENIE

W toku kontroli przeprowadzonej 8-13 stycznia 2015 r. (według upoważnienia do kontroli nr ŻG.8361.2.2015), przez inspektorów reprezentujących Łódzkiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej w Łodzi, zwanego dalej „Łódzkim WIIH”, w punkcie sprzedaży (stoisko rybne) na targowisku w Łodzi przy ul. Przybyszewskiego 147, należącym do przedsiębiorcy Waldemara Gumińskiego, prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Gumiński Waldemar w Marianowie Kołackim, zakwestionowano oznakowanie siedmiu partii mrożonych produktów rybołówstwa (w tym sześciu partii ryb mrożonych glazurowanych) oferowanych bez opakowań o łącznej wartości 584,90 zł, zadeklarowanych w miejscu sprzedaży na wywieszkach cenowych jako:

- „rekin” w ilości 6,70 kg w cenie 14,80 zł/kg,
- „miruna” w ilości 5,20 kg w cenie 20,80 zł/kg,
- „karmazyn” w ilości 4,10 kg w cenie 19,20 zł/kg,

- „f. halibut” w ilości 2,50 kg w cenie 41,00 zł/kg,
- „mintaj” w ilości 4,40 kg w cenie 15,30 zł/kg,
- „stek z łososia” w ilości 2,90 kg w cenie 22,30 zł/kg,
- „panga” w ilości 4,10 kg w cenie 15,70 zł/kg,

z uwagi na niepodanie w miejscu sprzedaży na wywieszce dotyczącej ww. produktów lub w inny sposób w miejscu dostępnym bezpośrednio konsumentom – pełnej nazwy produktu (tj. steki z rekina ze skórą mrożone glazurowane oznakowano jako „rekin”; mrożone filety z miruny patagońskiej ze skórą – jako „miruna”; karmazyn filety mrożone indywidualnie ze skórą glazurowane – jako „karmazyn”; filety z halibuta mrożone glazurowane – jako „f. halibut”; mintaj filety bez skóry indywidualnie mrożone glazurowane – jako „mintaj”, steki z łososia mrożone glazurowane – jako „stek z łososia” oraz panga sum filety indywidualnie mrożone glazurowane bez skóry, bez ości, trymowane – jako „panga”) – nazwy albo imienia i nazwiska producenta, a w przypadku sześciu ww. partii ryb (tj. wszystkich z wyjątkiem partii zadeklarowanej jako „miruna”) dodatkowo – informacji o ilościowej zawartości glazury lub ryby w tych produktach, co było niezgodne z treścią § 17 ust. 1 pkt 1 i 4 oraz ust. 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 10 lipca 2007 r. w sprawie znakowania środków spożywczych (t.j. Dz. U. z 2014 r. poz. 774), zwanego dalej „rozporządzeniem w sprawie znakowania środków spożywczych” (od 9 stycznia 2015 r. identyczne wymagania wynikają z § 19 ust. 1 pkt 1, 2 i 5 oraz ust. 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 grudnia 2014 r. w sprawie znakowania poszczególnych rodzajów środków spożywczych (Dz. U. z 2015 r. poz. 29), zwanego dalej „rozporządzeniem w sprawie znakowania poszczególnych rodzajów środków spożywczych”).

Ponadto, brak pełnej nazwy produktu wskazywał na naruszenie treści art. 17 ust. 1 i 5 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1169/2011 z dnia 25 października 2011 r. w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności, zmiany rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1924/2006 i (WE) nr 1925/2006 oraz uchylecia dyrektywy Komisji 87/250/EWG, dyrektywy Rady 90/496/EWG, dyrektywy Komisji 1999/10/WE, dyrektywy 2000/13/WE Parlamentu Europejskiego i Rady, dyrektyw Komisji 2002/67/WE i 2008/5/WE oraz rozporządzenia Komisji (WE) nr 608/2004 (Dz. U. UE L 304 z 22.11.2011 s. 18 z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem (UE) nr 1169/2011”, oraz ust. 1 w części A załącznika VI do tego rozporządzenia (obowiązującego od 13 grudnia 2014 r.).

Brakujące informacje znajdowały się na etykietach opakowań zbiorczych, a niektóre z nich, także na dowodach zakupu (fakturach), okazanych podczas kontroli. Dokumenty te znajdowały się w sklepie, ale nie były dostępne bezpośrednio konsumentom.

Powyższe ustalenia udokumentowano w protokole kontroli z 13 stycznia 2015 r. (nr akt kontroli: ŻG.8361.2.2015), w zestawieniu ocenianych produktów oraz na wydrukach zdjęć przedstawiających sposób oznakowania zakwestionowanych ryb w miejscu sprzedaży oraz na etykietach opakowań zbiorczych. Ponadto, do akt sprawy dołączono oświadczenie kontrolowanego z 9 stycznia 2015 r. o jego przynależności do grupy mikroprzedsiębiorców.

W związku z powyższym, pismem z 20 maja 2015 r., Łódzki WIIH zawiadomił przedsiębiorcę Waldemara Gumińskiego, prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Gumiński Waldemar w Marianowie Kołackim, zwanego dalej „stroną”, o wszczęciu postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia, na podstawie art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 678), zwanej dalej „ustawą o jakości handlowej”, kary pieniężnej za wprowadzenie do obrotu nieodpowiadających jakości handlowej siedmiu ww. partii ryb oferowanych bez opakowań, informując także o przysługującym jej prawie do zapoznania się z aktami sprawy oraz wypowiedzenia się, co do zebranych dowodów i materiałów. Ponadto, w piśmie tym wezwał stronę do przekazania informacji o wielkości obrotów za rok 2014.

Strona nie skorzystała z przysługujących jej uprawnień, natomiast żądane informacje przekazała do Wojewódzkiego Inspektoratu Inspekcji Handlowej w Łodzi 29 maja 2015 r., w postaci zeznania podatkowego za rok 2014 (PIT-36 i PIT/B).

Po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego, decyzją z 19 czerwca 2015 r. nr 57/KJ-ŻG/2015 (doręczoną stronie 22 czerwca 2015 r.), Łódzki WIIH wymierzył stronie, na podstawie art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy o jakości handlowej, karę pieniężną w wysokości 877 zł z tytułu wprowadzenia do obrotu nieodpowiadających jakości handlowej siedmiu ww. partii ryb oferowanych bez opakowań.

Pismem z 5 lipca 2015 r. (nadanym w polskiej placówce pocztowej operatora publicznego 6 lipca 2015 r.), strona złożyła do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, zwanego dalej również „Prezesem UOKiK”, odwołanie od ww. decyzji, wnosząc o całkowite umorzenie nałożonej na nią kary pieniężnej, co umotywowała trudną sytuacją finansową, w jakiej znajduje się ona i jej rodzina. Podkreśliła, że „dociekliwy klient” zawsze otrzymywał informację o ilościowej zawartości glazury lub ryby w danym produkcie, pomimo jej braku na wywieszce cenowej. Dodała także, że wszystkie zalecenia pokontrolne zostały natychmiast zrealizowane w całości i produkty są obecnie prawidłowo oznakowane.

Pismem z 15 lipca 2015 r., Prezes UOKiK poinformował stronę, że przed wydaniem rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie, stronie biorącej udział w postępowaniu administracyjnym przysługuje, w myśl art. 10 Kpa, prawo do zapoznania się z aktami sprawy, a także do wypowiedzenia się, co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań. Strona nie skorzystała z przysługujących jej uprawnień.

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje.

W myśl art. 17 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2002 r. ustanawiającego ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołującego Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiającego procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności (Dz. U. UE L 31 z 1.2.2002 s. 1 z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem (WE) nr 178/2002”, podmioty działające na rynku spożywczym i pasz zapewniają, na wszystkich etapach produkcji, przetwarzania

i dystrybucji w przedsiębiorstwach będących pod ich kontrolą, zgodność tej żywności lub pasz z wymogami prawa żywnościowego właściwymi dla ich działalności i kontrolowanie przestrzegania tych wymogów.

W świetle art. 8 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 1169/2011, podmiotem działającym na rynku spożywczym odpowiedzialnym za informację na temat żywności jest podmiot, pod którego nazwą lub firmą jest wprowadzany na rynek dany środek spożywczy lub – jeżeli ten podmiot nie prowadzi działalności w Unii Europejskiej – importer danego środka na rynek Unii Europejskiej. Jak wynika z tego artykułu, podmiot działający na rynku spożywczym odpowiedzialny za informację na temat żywności zapewnia obecność i rzetelność informacji na temat żywności zgodnie z mającym zastosowanie prawem dotyczącym informacji na temat żywności oraz z wymogami odpowiednich przepisów krajowych (ust. 2), a bez uszczerbku dla tego przepisu podmioty działające na rynku spożywczym zapewniają przestrzeganie w przedsiębiorstwach pozostających pod ich kontrolą wymogów prawa dotyczącego informacji na temat żywności i odpowiednich przepisów krajowych mających znaczenie dla ich działalności i upewniają się, że wymogi te są spełnione (ust. 5).

Stosownie do art. 4 ust. 1 ustawy o jakości handlowej, wprowadzane do obrotu artykuły rolno-spożywcze powinny spełniać wymagania w zakresie jakości handlowej, jeżeli w przepisach o jakości handlowej zostały określone takie wymagania, oraz dodatkowe wymagania dotyczące tych artykułów, jeżeli ich spełnienie zostało zadeklarowane przez producenta. Pojęcie jakości handlowej zostało zdefiniowane w art. 3 pkt 5 tej ustawy, jako cechy artykułu rolno-spożywczego dotyczące jego właściwości organoleptycznych, fizykochemicznych i mikrobiologicznych w zakresie technologii produkcji, wielkości lub masy oraz wymagania wynikające ze sposobu produkcji, opakowania, prezentacji i oznakowania, nieobjęte wymaganiami sanitarnymi, weterynaryjnymi lub fitosanitarnymi.

Z dniem 9 stycznia 2015 r., na mocy art. 4 ustawy z dnia 7 listopada 2014 r. o zmianie ustawy o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych oraz ustawy o bezpieczeństwie żywności i żywienia (Dz. U. z 2014 r. poz. 1722), uchylone zostało rozporządzenie w sprawie znakowania środków spożywczych (obowiązujące w pierwszym dniu kontroli, w którym dokonano oceny prawidłowości oznakowania przedmiotowych ryb), które stanowiło w § 17 ust. 1, że w przypadku środków spożywczych bez opakowań lub pakowanych przy sprzedaży oprócz nazwy środka spożywczego podaje się m.in.:

- nazwę albo imię i nazwisko producenta (pkt 1);
- wykaz składników (pkt 2);
- dla mrożonych glazurowanych produktów rybołówstwa – dodatkowo informację dotyczącą ilościowej zawartości glazury lub ryby w tych produktach (pkt 4);

natomiast w ust. 2 tego paragrafu, że powyższe informacje podaje się w miejscu sprzedaży na wywieszce dotyczącej danego środka spożywczego lub w inny sposób w miejscu dostępnym bezpośrednio konsumentom.

Identyczne wymagania zostały uregulowane w rozporządzeniu w sprawie znakowania poszczególnych rodzajów środków spożywczych (obowiązującym od 9 stycznia 2015 r., tj. od drugiego dnia kontroli), które stanowi w § 19 ust. 1, że w przypadku środków spożywczych

oferowanych do sprzedaży konsumentowi finalnemu lub zakładom żywienia zbiorowego bez opakowania lub w przypadku pakowania środków spożywczych w pomieszczeniu sprzedaży na życzenie konsumenta finalnego lub ich pakowania do bezzwłocznej sprzedaży podaje się m.in.:

- nazwę środka spożywczego wskazaną w sposób określony w art. 17 rozporządzenia (UE) nr 1169/2011 (pkt 1);
- nazwę albo imię i nazwisko producenta (pkt 2);
- wykaz składników – zgodnie z art. 18-20 rozporządzenia (UE) nr 1169/2011, z uwzględnieniem informacji, o których mowa w art. 21 tego rozporządzenia (pkt 3);
- dla mrożonych glazurowanych produktów rybołówstwa – dodatkowo informację dotyczącą ilościowej zawartości glazury lub ryby w tych produktach (pkt 5);

natomiast w ust. 2 tego paragrafu, że powyższe informacje podaje się w miejscu sprzedaży na wywieszce dotyczącej danego środka spożywczego lub w inny sposób, w miejscu dostępnym bezpośrednio konsumentowi finalnemu.

W myśl art. 17 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 1169/2011, nazwa środka spożywczego jest to nazwa przewidziana w przepisach (tj. w przepisach unijnych, a przy ich braku – w przepisach krajowych, zgodnie z art. 2 ust. 2 lit. n). W przypadku braku takiej nazwy nazwą środka spożywczego jest jego nazwa zwyczajowa (zdefiniowana w art. 2 ust. 2 lit. o), a jeśli nazwa zwyczajowa nie istnieje lub nie jest stosowana, stosuje się nazwę opisową tego środka spożywczego (zdefiniowaną w art. 2 ust. 2 lit. p); natomiast w świetle ust. 5 tego artykułu przepisy szczegółowe dotyczące nazwy środka spożywczego i danych szczegółowych, które mu towarzyszą, są określone w załączniku VI do tego rozporządzenia. Jak wynika z ust. 1 w części A tego załącznika, nazwa danego środka spożywczego zawiera dane szczegółowe dotyczące warunków fizycznych tego środka spożywczego lub szczególnego przetwarzania, jakiemu został on poddany (np. sproszkowany, ponownie zamrożony, liofilizowany, głęboko mrożony, zagęszczony), bądź dane takie towarzyszą nazwie, we wszystkich przypadkach, w których pominięcie takiej informacji mogłoby wprowadzić nabywcę w błąd.

Każdy, kto wprowadza do obrotu artykuły rolno-spożywcze nieodpowiadające jakości handlowej określonej w przepisach o jakości handlowej lub deklarowanej przez producenta w oznakowaniu tych artykułów, zgodnie z art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy o jakości handlowej, podlega karze pieniężnej w wysokości do pięciokrotnej wartości korzyści majątkowej uzyskanej lub która mogłaby zostać uzyskana przez wprowadzenie tych artykułów rolno-spożywczych do obrotu, nie niższej jednak niż 500 zł.

Ustalając wysokość kary pieniężnej, wojewódzki inspektor Inspekcji Handlowej, na podstawie art. 40a ust. 5 ustawy o jakości handlowej, uwzględnia stopień szkodliwości czynu, stopień zawinienia, zakres naruszenia, dotychczasową działalność podmiotu działającego na rynku artykułów rolno-spożywczych i wielkość jego obrotów.

W niniejszej sprawie, w wyniku kontroli przeprowadzonej w punkcie sprzedaży należącym do strony przez inspektorów reprezentujących Łódzkiego WIIH, zakwestionowano sposób oznakowania siedmiu ww. partii ryb oferowanych bez opakowań o łącznej wartości

584,90 zł, z uwagi na niepodanie w miejscu sprzedaży na wywieszce dotyczącej ww. produktów lub w inny sposób w miejscu dostępnym bezpośrednio konsumentom – pełnej nazwy produktu oraz nazwy albo imienia i nazwiska producenta, a w przypadku sześciu ww. partii ryb (tj. wszystkich z wyjątkiem partii zadeklarowanej jako „miruna”) dodatkowo – informacji o ilościowej zawartości glazury lub ryby w tych produktach, co było niezgodne z treścią § 17 ust. 1 pkt 1 i 4 oraz ust. 2 rozporządzenia w sprawie znakowania środków spożywczych (obowiązującego w pierwszym dniu kontroli, a w obecnym stanie prawnym – § 19 ust. 1 pkt 1, 2 i 5 oraz ust. 2 rozporządzenia w sprawie znakowania poszczególnych rodzajów środków spożywczych). Ponadto, brak pełnej nazwy produktu (w tym informacji dotyczących warunków fizycznych tych produktów lub szczególnego przetwarzania, jakiemu zostały one poddane) wskazywało na naruszenie treści art. 17 ust. 1 i 5 rozporządzenia (UE) nr 1169/2011 oraz ust. 1 w części A załącznika VI do tego rozporządzenia.

Biorąc powyższe pod uwagę, organ pierwszej instancji uznał, że wprowadzone do obrotu przedmiotowe produkty są artykułami rolno-spożywczymi niespełniającymi wymagań jakości handlowej określonej w przepisach o jakości handlowej, z uwagi na nieprawidłowe oznakowanie – co nosiło znamiona czynu określonego w art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy o jakości handlowej oraz skutkowało wymierzeniem stronie kary pieniężnej w wysokości 877 zł.

Jak wynika z art. 40a ust. 4 ustawy o jakości handlowej, kary pieniężne, o których mowa w ust. 1-3 tego artykułu, wymierza w drodze decyzji, właściwy ze względu na miejsce przeprowadzania kontroli wojewódzki inspektor Inspekcji Handlowej.

Tym samym, Łódzki WIIH w drodze decyzji z 19 czerwca 2015 r. nr 57/KJ-ŻG/2015 wymierzył powyższą karę pieniężną Waldemarowi Gumińskiemu, prowadzącemu działalność gospodarczą pod nazwą Gumiński Waldemar w Marianowie Kołackim, tj. przedsiębiorcy, który wprowadził do obrotu nieodpowiadające jakości handlowej przedmiotowe produkty.

Odwołując się od wydanej decyzji, strona nie wniosła zastrzeżeń, co do zasadności uznania przedmiotowych produktów za nieprawidłowo oznakowane, natomiast podniosła, że ona i jej rodzina znajdują się w trudnej sytuacji finansowej, co w jej ocenie uzasadnia wnioski o całkowite umorzenie nałożonej na nią kary pieniężnej. Podkreśliła, że „dociekliwy klient” zawsze otrzymywał informację o ilościowej zawartości glazury lub ryby w danym produkcie, pomimo jej braku na wywieszce cenowej. Dodała także, że wszystkie zalecenia pokontrolne zostały natychmiast zrealizowane w całości i produkty są obecnie prawidłowo oznakowane.

Odnosząc się do powyższego, należy zauważyć, że zaskarżoną decyzję wydano na podstawie art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy o jakości handlowej, który wprowadza mechanizm polegający na tym, że każdy w stosunku do kogo zostanie ustalone, iż wprowadził do obrotu artykuły rolno-spożywcze nieodpowiadające jakości handlowej (w tym także nieprawidłowo oznakowanie), podlega karze pieniężnej określonej w tym przepisie. Przepis ten jest wyrazem odpowiedzialności administracyjnej, która ma charakter obiektywny, a tym samym znajduje on zastosowanie już za sam fakt zachowania naruszającego taki przepis. Dla ustanowienia tej

odpowiedzialności ma znaczenie nie tyle to, w jaki sposób doszło do naruszenia przepisów o jakości handlowej, ale to, czy zostały wprowadzone do obrotu artykuły rolno-spożywcze nieodpowiadające jakości handlowej (por. wyroki Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 4 lipca 2012 r. sygn. akt II GSK 917/11, z dnia 6 lutego 2013 r. sygn. akt 2171/11 oraz z dnia 31 października 2014 r. sygn. akt 1304/13).

Należy w tym miejscu podkreślić, że pojęcie obrotu zostało wyjaśnione w art. 3 pkt 4 ustawy o jakości handlowej, jako czynności w rozumieniu art. 3 pkt 8 rozporządzenia (WE) nr 178/2002, w którym wprowadzenie na rynek, zgodnie z zawartą w tym przepisie definicją, oznacza posiadanie żywności lub pasz w celu sprzedaży, z uwzględnieniem oferowania do sprzedaży lub innej formy dysponowania, bezpłatnego lub nie oraz sprzedaż, dystrybucję i inne formy dysponowania. W rozumieniu tych przepisów, strona wskazane w decyzji organu pierwszej instancji produkty posiadała w celu sprzedaży, a więc wprowadziła do obrotu, co skutkowało wymierzeniem jej kary, stosownie do nakazu wynikającego z art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy o jakości handlowej. Jak wykazano powyżej, samo stwierdzenie – udowodnienie faktu wprowadzenia do obrotu produktów nieodpowiadających jakości handlowej jest przesłanką wystarczającą do nałożenia stosownej kary, która jest karą administracyjną. Przepis ten nie przewiduje bowiem możliwości odstąpienia od ukarania w przypadku stwierdzenia naruszenia przepisów o jakości handlowej, a jedynie zakłada różnicowanie wysokości kary w zależności od oceny przesłanek wymienionych w art. 40a ust. 5 tej ustawy.

Zdaniem Prezesa UOKiK, okoliczności, na które strona powołuje się w odwołaniu, że „dociekliwy klient” zawsze otrzymywał informację o ilościowej zawartości glazury lub ryby w danym produkcie, pomimo jej braku na wywieszce cenowej, oraz że wszystkie zalecenia pokontrolne zostały natychmiast zrealizowane w całości i produkty są obecnie oznakowane według wymagań Inspekcji Handlowej, nie mają – wbrew przekonaniu strony – znaczenia dla oceny zasadności wymierzenia powyższej kary, za nieprawidłowości stwierdzone w trakcie kontroli, a więc nie mogą przemawiać za odstąpieniem od jej wymierzenia. Dodać należy, że obowiązek w zakresie prawidłowego oznakowania siedmiu ww. partii ryb oferowanych bez opakowań w miejscu sprzedaży spoczywał wyłącznie na stronie. Strona jako profesjonalista na rynku powinna znać i stosować przepisy związane z wykonywaną przez nią działalnością. Nie ulega także wątpliwości, że w czasie kontroli dysponowała ona wszystkimi wymaganymi informacjami na temat tych produktów, jednak nie zapewniła konsumentom bezpośredniego dostępu do nich, tj. nie podała ich w taki sposób, jaki przewiduje § 17 ust. 2 rozporządzenia w sprawie znakowania środków spożywczych (obowiązującego w pierwszym dniu kontroli, a obecnie – § 19 ust. 2 rozporządzenia w sprawie znakowania poszczególnych rodzajów środków spożywczych), czyli w miejscu sprzedaży na wywieszce dotyczącej ww. produktów lub w inny sposób w miejscu dostępnym bezpośrednio konsumentom.

Należy podkreślić, że kwestie bezpośredniej dostępności poruszył Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie w wyroku z dnia 17 listopada 2010 r. (sygn. akt VI SA/Wa 1652/10). Sąd wskazał, że konsumenci muszą mieć bezpośrednią możliwość zapoznania się z informacjami przysługującymi im z mocy prawa, bez konieczności podejmowania dodatkowych starań o uzyskanie ich od sprzedawcy. Konieczność podjęcia dodatkowych

działań w celu uzyskania informacji powoduje w rzeczywistości utrudnienie w zakupie, co może skutkować utratą zainteresowania konsumenta pewnymi informacjami (np. wykazem składników), a w konsekwencji zakupem produktu niezgodnego z jego oczekiwaniami.

Dodatkowo Prezes UOKiK zauważa, że strona naruszyła także inne przepisy o jakości handlowej, z uwagi na niespełnienie wymagań określonych w § 17 ust. 1 pkt 2 oraz ust. 2 rozporządzenia w sprawie znakowania środków spożywczych (obowiązującym w pierwszym dniu kontroli, a obecnie – § 19 ust. 1 pkt 3 oraz ust. 2 rozporządzenia w sprawie znakowania poszczególnych rodzajów środków spożywczych), poprzez niepodanie w miejscu sprzedaży na wywieszce przy danym produkcie lub w inny sposób w miejscu dostępnym bezpośrednio konsumentom informacji o wykazie składników (dla trzech ww. partii ryb zadeklarowanych w miejscu sprzedaży na wywieszkach cenowych jako: „karmazyn”, „mintaj” i „panga”), w tym informacji o obecności dodanych stabilizatorów (tj. E-451, E-452) i przeciwutleniacza (tj. E-330). Ponadto Prezes UOKiK zauważa, że na podstawie zebranego materiału dowodowego, strona naruszyła także przepisy art. 35 ust. 1 lit. a, b, c oraz ust. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1379/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. w sprawie wspólnej organizacji rynków produktów rybołówstwa i akwakultury, zmieniającego rozporządzenia Rady (WE) nr 1184/2006 i (WE) nr 1224/2009 oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 104/2000 (Dz. U. UE L 354 z 28.12.2013 s.1 z późn. zm.), z uwagi na niepodanie w miejscu sprzedaży: pełnego handlowego oznaczenia gatunku (tj. pełnej nazwy handlowej w języku polskim i nazwy naukowej w języku łacińskim, jak np. „rekin błękitny (*Prionace glauca*)”, „miruna patagońska (*Macruronus magellanicus*)”, „karmazyn (*Sebastes spp.*)”, „halibut niebieski (*Reinhardtius hippoglossoides*)”, „mintaj (*Theragra chalcogramma*)”, „łosoś pacyficzny gorbusza (*Oncorhynchus gorbuscha*)” oraz „panga sum (*Pangasianodon hypophthalmus*)”), a także metody produkcji i obszaru połowu lub kraju pochodzenia. Należy zwrócić uwagę, że wszystkie wymagane informacje znajdowały się na etykietach opakowań zbiorczych, które nie były dostępne bezpośrednio konsumentom. Organ pierwszej instancji nie wykazał jednak tych nieprawidłowości ani w postępowaniu kontrolnym, ani w będącym jego konsekwencją postępowaniu administracyjnym. Nie zmienia to jednak faktu, że organ pierwszej instancji słusznie zakwestionował oznakowanie przedmiotowych ryb, z uwagi na naruszenie przepisów § 17 ust. 1 pkt 1 i 4 oraz ust. 2 rozporządzenia w sprawie znakowania środków spożywczych (obowiązującego w pierwszym dniu kontroli, a obecnie – § 19 ust. 1 pkt 1, 2 i 5 oraz ust. 2 rozporządzenia w sprawie znakowania poszczególnych rodzajów środków spożywczych), a także przepisów art. 17 ust. 1 i 5 rozporządzenia (UE) nr 1169/2011 oraz ust. 1 w części A załącznika VI do tego rozporządzenia.

Należy zauważyć, że w niniejszej sprawie organ pierwszej instancji był uprawniony do wymierzenia stronie kary w granicach określonych przepisem art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy o jakości handlowej, tj. od 500 zł do 2 924,50 zł (5 x 584,90 zł), gdzie górna jej granica stanowi pięciokrotną wartość korzyści majątkowej uzyskanej lub która mogłaby zostać uzyskana przez wprowadzenie do obrotu nieprawidłowo oznakowanych siedmiu ww. partii ryb mrożonych oferowanych bez opakowań o łącznej wartości 584,90 zł, przy uwzględnieniu

przesłanek wymienionych w art. 40a ust. 5 tej ustawy, takich jak: stopień szkodliwości czynu, stopień zawinienia strony, zakres naruszenia, dotychczasowa działalność podmiotu na rynku artykułów rolno-spożywczych i wielkość jego obrotów.

Ze zgromadzonego w niniejszej sprawie materiału dowodowego wynika, że ustalając wysokość kary, organ pierwszej instancji dokonał prawidłowej oceny wszystkich przesłanek zawartych w art. 40a ust. 5 ustawy o jakości handlowej, dając temu wyraz w uzasadnieniu do zaskarżonej decyzji. Stronie wymierzono karę pieniężną w wysokości 877 zł, która mieści się w granicach ustawowych i stanowi mniej niż dwukrotną wartość zakwestionowanych ryb, rozumianą jako korzyść majątkową (por. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 23 maja 2012 r. sygn. akt II GSK 684/11).

Jak stanowi art. 17 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 178/2002, kary za naruszenie prawa żywnościowego powinny być skuteczne, proporcjonalne i odstrasżające.

Skuteczność kary za naruszenie prawa żywnościowego przejawia się w możliwości jej nałożenia i wyegzekwowania. Żeby kara była odstrasżająca jej wysokość musi być dotkliwa dla przedsiębiorcy. Kara nałożona na podmiot musi spełniać głównie funkcję prewencyjną, tj. być ostrzeżeniem dla przedsiębiorcy, w celu niedopuszczenia do powstania nieprawidłowości w przyszłości. Nałożona sankcja powinna stanowić również poważną dolegliwość, ale nie eliminować przedsiębiorcy z rynku. Podkreślić należy, że celem ustawy o jakości handlowej jest w szczególności ochrona konsumentów przed środkami spożywczymi niespełniającymi wymagań jakości handlowej m.in. w zakresie oznakowania, stąd też kary wymierzone z tego tytułu, po uwzględnieniu kryteriów określonych w art. 40a ust. 5 tej ustawy, stanowiących podstawę wymiaru ich wysokości, nie mogą być symboliczne (por. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 28 lipca 2010 r. sygn. akt VI SA/Wa 769/10).

Zdaniem Prezesa UOKiK, wymierzona stronie kara będzie właściwa do osiągnięcia zakładanego celu, jakim jest zapewnienie, aby w sprzedaży były dostępne wyłącznie produkty odpowiadające jakości handlowej, a także spełni ona swoją funkcję prewencyjną, skłaniając stronę do przestrzegania przepisów o jakości handlowej, zwłaszcza z uwagi na wykazane powyżej niedopełnienie obowiązków pod względem zapewnienia prawidłowego oznakowania przedmiotowych produktów oferowanych bez opakowań.

Podsumowując powyższe, należy stwierdzić, że w przedstawionym stanie faktycznym, wymierzenie stronie kary pieniężnej, o której mowa w art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy o jakości handlowej, jak również ustalenie jej wysokości, było prawidłowe i zgodne z prawem.

Tym samym, zawarty w odwołaniu wniosek strony o całkowite umorzenie nałożonej na nią kary pieniężnej, należy uznać za niezasadny, zarówno w świetle ustaleń kontroli, jak i obowiązujących przepisów prawa dotyczących wymierzania kar pieniężnych na gruncie ustawy o jakości handlowej.

Biorąc pod uwagę, że strona podniosła w odwołaniu, iż ona i jej rodzina znajdują się w trudnej sytuacji finansowej (z uwagi na utratę pracy przez żonę, duże koszty utrzymania dwójki często chorujących dzieci oraz niską sprzedaż ryb w okresie letnim), Prezes UOKiK

informuje, że przesłanka wielkości obrotów strony za rok 2014 (jako rok rozliczeniowy poprzedzający rok nałożenia kary) została uwzględniona przez organ pierwszej instancji przy ustalaniu wysokości kary, zgodnie z dyspozycją art. 40a ust. 5 ustawy o jakości handlowej (według oświadczenia strony z 9 stycznia 2015 r., złożonego w trakcie kontroli oraz zeznania podatkowego przekazanego do Wojewódzkiego Inspektoratu Inspekcji Handlowej w Łodzi 29 maja 2015 r., na etapie postępowania administracyjnego przed organem pierwszej instancji), a kwestia jej sytuacji ekonomicznej może zostać uwzględniona dopiero po uprawomocnieniu się niniejszej decyzji, przy ewentualnym zastosowaniu ulg w spłacie należności publiczno-prawnej, jaką jest wymierzona kara.

Jak wynika z art. 67a § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 613), na wniosek strony w przypadkach uzasadnionych ważnym interesem strony lub interesem publicznym, organ pierwszej instancji może:

- odroczyć termin płatności podatku (kary pieniężnej) lub rozłożyć zapłatę podatku na raty (pkt 1);
- odroczyć lub rozłożyć na raty zapłatę zaległości podatkowej wraz z odsetkami za zwłokę lub odsetki określone w decyzji (pkt 2);
- umorzyć w całości lub w części zaległości podatkowe, odsetki za zwłokę lub opłatę prolongacyjną (pkt 3).

Należy zaznaczyć, że kara pieniężna staje się zaległością w sytuacji, gdy nie zostanie uiszczona w terminie 30 dni od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji.

Stosownie do art. 40a ust. 6 i 7 ustawy o jakości handlowej, karę pieniężną, o której mowa w sentencji decyzji, stanowiącą dochód budżetu państwa, należy wpłacić na rachunek bankowy Wojewódzkiego Inspektoratu Inspekcji Handlowej w Łodzi w terminie 30 dni od dnia, w którym decyzja o wymierzeniu kary pieniężnej stanie się ostateczna.

Prezes UOKiK, stosownie do art. 5 ust. 2 ustawy o Inspekcji Handlowej, jest organem wyższego stopnia w stosunku do wojewódzkich inspektorów Inspekcji Handlowej. Wobec powyższego, w myśl art. 127 § 2 Kpa w związku z art. 1 ust. 3 ustawy o Inspekcji Handlowej, Prezes UOKiK jest organem właściwym do rozpatrzenia wniesionego odwołania.

Zgodnie z art. 138 § 1 pkt 1 Kpa, organ odwoławczy posiada kompetencje do wydania decyzji, w której utrzymuje w mocy zaskarżoną decyzję.

Biorąc powyższe pod uwagę, Prezes UOKiK orzekł, jak w sentencji.

Niniejsza decyzja jest ostateczna w trybie postępowania administracyjnego.

Pouczenie

Zgodnie z art. 52 § 1, art. 53 § 1, art. 54 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2012 r. poz. 270 z późn. zm.), od niniejszej decyzji przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego

w Warszawie, którą wnosi się w terminie 30 dni od dnia doręczenia niniejszej decyzji, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Do należności pieniężnych nie uiszczonych w terminie stosuje się przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 613).

Z up. PREZESA
Urzędu Ochrony Konkurencji i
Konsumentów
WICEPREZES
Dorota Karczewska

Otrzymują:

1. Waldemar Gumiński
Marianów Kołacki 24
95-060 Brzeziny
2. Łódzki Wojewódzki Inspektor
Inspekcji Handlowej w Łodzi
3. a/a